

Forfatter: Jacobsen, J. P.

Titel: Udrag fra Niels Lyhne

Citation: Jacobsen, J. P.: "Niels Lyhne", i Jacobsen, J. P.: *Niels Lyhne*, udg. af Jørn Vosmar , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, i samarbejde med Nyt Dansk Litteraturselskab, 1995, s. 209. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-jacobjp06val-shoot-idm140133805025840.pdf> (tilgået 06. maj 2024)

Anvendt udgave: Niels Lyhne

Turgenjev ændrer også den danske roman i 1870'erne ved at indføre en ny type hovedpersoner. Deres egenart anes af romantitler som Drachmanns *En Overkomplet* (1876) og Sophus Schandorphs *Uden Midtpunkt* (1878). Det er mænd af det bedste selskab, med den bedste dannelse og den bedste vilje - men helt blottet for evne til at engagere sig afgørende, til at træde i karakter og handle. Deres smukke - og mange - ord og deres høje idealer står i et grelt misforhold til deres passivitet. Stamfaderen er Turgenjevs *Rudin* (1855, da. ovs. 1872), men som man vil se befinder Niels Lyhne sig inden for den 210 nærmeste familie. Det er imidlertid en anden Turgenjev-roman, Jacobsen har i tankerne, da han så tidligt som 6.12.1876 skriver til Vilhelm Møller: »Forøvrigt vil min ny Bog i Hovedtanken faa en Del tilfælles med Fædre og Sønner«. Jacobsen må her tænke på, at Turgenjevs roman *Fædre og Sønner* (1862, da. ovs. 1876) handler om en ung, materialistisk indstillet generations opgør med en idealistisk tænkende forældregeneration. Men for Niels er modstanderen til skade for romanens dramatik placeret i ham selv, og en dybere lighed mellem *Niels Lyhne* og Turgenjevs roman er der ikke, hverken i idé eller udførelse.